

Advisering VIPA-dossiers/toetsingsinstrument infrastructuur

1. Het verleden

Met de oprichting van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) in 1994 en het VIPA-procedurebesluit dat daaruit voortvloeide, kreeg het toenmalige Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) de taak toebedeeld om aanvragen tot subsidiebelofte en aanvragen tot goedkeuring van het masterplan van een voorziening, te onderzoeken. Concreet behoorde dit tot het takenpakket van de cel Vipa en van de afdeling Inspectie, toen nog onderdeel van het VFSIPH.

Op die twintig jaar is er veel veranderd. De grote reorganisatie “Beter Bestuurlijk Beleid” in 2006 maakte van het VFSIPH het VAPH, het VIPA werd net als Zorginspectie een apart agentschap, de alternatieve investeringssubsidies werden ingevoerd.

Binnen deze nieuwe regelgeving kreeg het VAPH de taak om het masterplan en de aanvraag principieel akkoord te adviseren. Met het oog op het garanderen van continuïteit, bleef het team Gehandicaptenzorg binnen Zorginspectie het onderzoek en advisering van VIPA-dossiers op zich nemen in afwachting van de overdracht van deze taak aan het VAPH.

2. De toekomst

Vanaf 1 juli 2013 richt het VIPA haar vragen tot onderzoek en advies van masterplan en principieel akkoord aan het VAPH.

Zorginspectie blijft echter betrokken bij de advisering van VIPA-dossiers voor wat betreft het functioneel advies, ofwel het advies inzake de kwaliteitseisen.

Daarom blijft Zorginspectie ook deelnemen aan de voorafgaande werkvergaderingen.

3. Aandacht voor kwaliteit van zorg

Tot nu toe kon Zorginspectie voor het formuleren van haar advies steunen op de regels over de erkenningsvoorwaarden, de VIPA-reglementering en op de omzendbrief van 5/4/2002 van het VAPH.

Uit talrijke inspecties, zowel specifiek in het kader van een bouwbespreking als algemeen in het kader van bijvoorbeeld een onderzoek verlenging erkenning, een onaangekondigd inspectiebezoek,... werd meer en meer duidelijk dat er een discrepantie bestaat tussen deze wettelijke infrastructuurnormen, de subjectieve woonwensen van de personen met een handicap en de eigenlijke realisaties. Veel recente projecten gaan trouwens reeds verder dan wat vanuit de infrastructuurnormen minstens wordt verwacht.

Recent is er ook het Perspectiefplan 2020 - Nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap (9 juli 2010). Daarin is er sprake van inclusie, kwaliteit van leven en Universal Design.

De principes van toegankelijkheid en Universal Design zijn ook van belang binnen het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (van 13 december 2006, door België geratificeerd op 2 juli 2009 en bij Decreet van 8 mei 2009 in de Vlaamse rechtsorde ingevoerd). Zonder dat daarin echter wordt bepaald aan welke concrete eisen infrastructuur voor personen met een handicap moet voldoen, zijn er natuurlijk tal van grondrechten die daar onlosmakelijk mee samenhangen: recht op zelfbeschikking en zelfstandigheid, recht op privacy,...

Om binnen haar werking op een afgestemde en transparante manier een functioneel advies te kunnen afleveren, heeft Zorginspectie een toetsingsinstrument uitgewerkt.

De geldende sectorspecifieke regels, maar zeker ook subjectieve standaarden, goede praktijkvoorbeelden en gehanteerde normen uit belendende sectoren waren de inspiratiebronnen bij het ontwikkelen van het instrument. Er is gekozen voor datgene wat op basis van de ervaring van Zorginspectie verdedigbaar is aan minimaal wooncomfort anno 2013. Op deze manier wordt trouwens expliciet gemaakt wat nu vaak impliciet als referentiekader wordt gehanteerd.

Dit staat meteen ook voor de manier waarop het toetsingsinstrument wordt aangewend: wijzend op de regelgeving waar het moet, inspirerend en richtinggevend waar het kan.

Er is een basismodel, uitgaande van de doelgroep van gebruikers met een verstandelijke beperking. Er wordt verder doelgroepspecifiek gewerkt voor de doelgroep nursinggebruikers, gebruikers met een motorische handicap, gebruikers met autisme, gebruikers met gedrags- en emotionele stoornissen en gebruikers met een sensoriele handicap.

De thema's kamers, gemeenschappelijke ruimtes, veiligheid en gezondheid, indeling en inrichting, bereikbaarheid en activiteiten worden verder uitgediept. Er is ook specifiek aandacht voor het inrichten van een time-out ruimte.

4. Meer dan VIPA alleen

Zorginspectie wenst de aandacht voor het wooncomfort van personen met een handicap en hun kwaliteit van leven op dit vlak door te trekken naar andere inspectieopdrachten los van bouwplannen of VIPA-dossiers.

Er wordt in een latere fase gecommuniceerd over de vorm dat dit zal krijgen.

5. Wat verandert er concreet voor u vanaf 1 juli?

In het kort: niets. Uit het voorafgaande mag duidelijk zijn dat de wijzigingen die op stapel staan in hoofdzaak betrekking hebben op gewijzigde taakverdelingen en dossierstromen: het VIPA-agentschap blijft uw eerste aanspreekpunt inzake infrastructuursubsidies.

Daarnaast geeft Zorginspectie haar functioneel advies op basis van het uitgewerkte toetsingsinstrument, hierbij in bijlage opgenomen.

Het toetsingsinstrument vindt u ook op www.zorginspectie.be. U kan ook uw verbetervoorstellen of suggesties doorgeven via contact@zorginspectie.be.

Met vriendelijke groeten,

Kristel Gevaert
Administrateur-generaal